

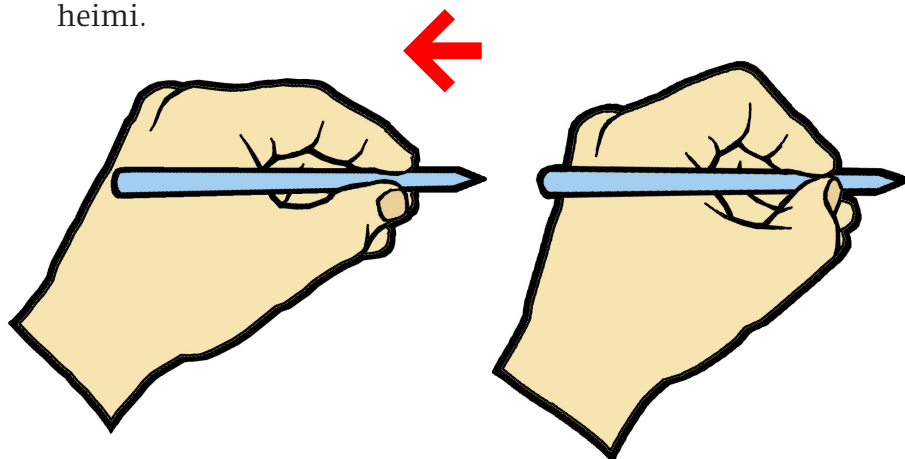
3 · Skrift með vinstri hendi

Markmið þessa kafla er að fara yfir þarfir örvhentra barna í skrift. Eftir að hafa lesið hann áttu að geta leiðbeint þeim um pennagrip, pappírsstillingu og aðrar aðstæður.

Rétthentur heimur

ÞRÓUN skriftarinnar hefur ráðist að miklu leyti af eiginleikum hægri handarinnar. Sumar hreyfingar gerir hún auðveldlega, aðrar ekki. Því miður eru þær skriftarhreyfingar sem best eiga við hana erfiðar fyrir þá vinstri.

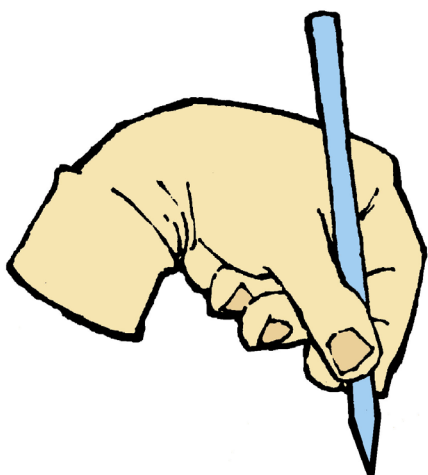
Öldum saman var örvhentum einstaklingum bannað að skrifa með vinstri hönd og stundum var þeim refsað fyrir það. Það bar lítinn árangur. Við þurfum að hjálpa örvhentum börnum í rétthentum heimi.

Erfiðasta skriftarhreyfingin

Sú skriftarhreyfing er erfiðust þegar samtímis þarf að beygja þumal, vísifingur og löngutöng. Fyrir sex ára barn er það snúið. Í lágstöfum Ítaliuskriptar kemur þessi hreyfing við sögu í stöfunum k s og x.

Örvhent skrift er ekki eins og rétthent, þar sem penninn er í vinstri hönd. Hægri höndin gerir stafleggina með auðveldum sveifluhreyfingum fingra og úlnliðs. Þær eigi illa við þá vinstri.

Krókbeygð hönd fyrir ofan línu er oft dýrkeypt lausn.

Margir örvhentir líkja eftir skriftarhreyfingum hægri handar með því að beygja vinstri úlnliðinn. Sú aðferð veldur oft versta skrifkrampa sem um getur. Aðrar betri lausnir eru til.

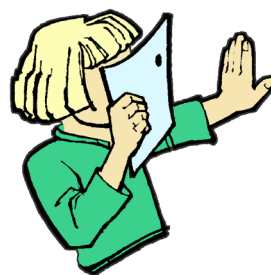
Hver er örvhentur?

Þrettán prósent allra barna eru örvhent, eða þrjú í hverjum miðlungsbekk. Þau þurfa á hjálp að halda. Hér eru fjórar prófraunir til þess að finna þau. Börn hafa gaman af þeim.

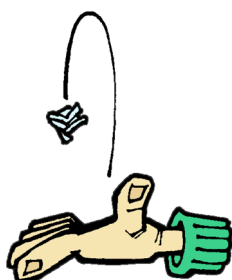
Tilraun 1

Hvor höndin rekur blýant gegnum pappírsörk?

Tilraun 2

Með hvoru auganu er kíkt gegnum gatið?

Tilraun 3

Með hvorri hendinni gengur betur að henda vöðluðum pappírnum í loftið og grípa hann?

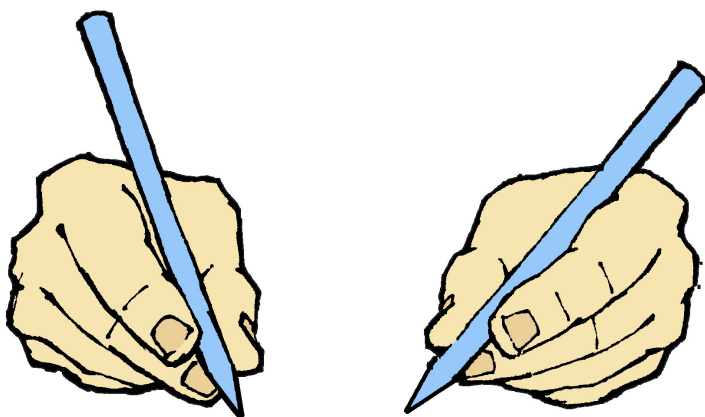

Tilraun 4

Hvorum fætinum er lent á þegar langt er stökkið?

Þegar þú veist hverjir nemenda þinna eru örvhentir biðdu þá foreldrana að kaupa sérstök skæri fyrir þau sem henta örvhentum, ef þau eiga ekki slík skæri.

Stundum eru tilraunirnar tvíræðar. Sum börn beita til dæmis vinstri fæti og hægri hendi. Hafðu auga með þeim: með tímanum geta þau orðið örvhent og þurfa þá á hjálp að halda.

Rétthent grip og örvhent

Grip vinstri handar á að vera hærra á blýantinum. Hann á að hallast meira. Það á ekki að vera spegilmynd þeirrar hægri.

Þegar örvhentur skrifari horfir á gripið hjá sjálfum sér horfir hann á blýantinn því sem næst frá hlið. Rétthentir horfa á hann allt að því endilangan.

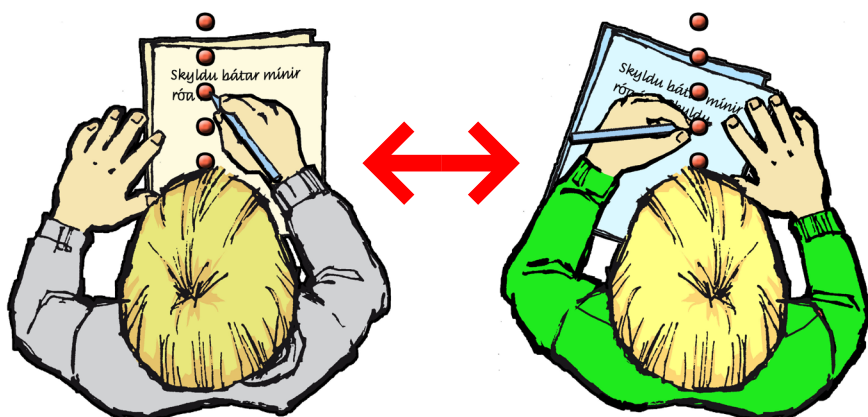
mm
abc

mm
abc

Liðamót og beinabygging

Skrift sem hallast til hægri er hægri hendinni eiginleg. Eðlilegar hreyfingar fingra og úlnliðs vinstri handar mynda stafi sem eru uppréttir eða hallast lítið eitt til vinstri.

Skrifað með hægri

Best er fyrir réttthent barn að hafa blaðið beint fyrir framan sig fremur en á ská.

Pappírinn þarf að vera dálítið til hægri við sjónlínu (hér sýnd með runu af rauðum deplum). Annars getur skriftin farið bak við höndina í upphafi línu.

Blýanturinn vísar á punkt skammt frá hægri öxl.

Skrifað með vinstri

Óþarfi er fyrir örvhent börn að skrifa hvern staflegg með erfiðri hreyfingu þumals, vísifingurs og löngutangar.

Þeim gefst vel að snúa pappírnum til hægri og hafa hann dálítið til vinstri við sjónarlínu (hér sýnd með runu af rauðum deplum). Þannig lendir skriftin ekki bak við höndina í línulok.

Blýanturinn vísar til vinstri.

Ekki láta réttthent barn og örvhent sitja saman eins og hér er sýnt. Bæði þurfa olnbogarúm. Það örvhenta á vitaskuld að vera vinstra megin.

Hæð

Hátt sæti er oft gagnlegt fyrir örvhenta. Oft er til bóta að hafa sessu á stólnum.

Ljós

Í flestum kennslustofum eru gluggar vinstra megin. Lýsing frá vinstri kastar skugga af vinstri hendi þeirra örvhentu á skriftina hjá þeim. Það þarf að forðast ef þess er nokkur kostur.

Á haus

Sumt örvhent fólk líkir því við spennitreyju að láta skriftina hallast til vinstri og pappirinn til hægri. Ekki er það ævinlega fjarri lagi. Önnur aðferð er til, þótt ekki eigi hún við alla.

Margir örvhentir skrautskrifarar snúa pappirnum í tæpan hálfhring, 135 gráður eða þar um bil. Það leysir tvennan vanda. Annar er að höndin fer ekki ofan í blekið. Hinn er að skrifað er með hreyfingum sem fingrum og úlnið vinstri handar eru eiginlegar. Þar að auki komast grannar og breiðar linur sniðpennans til skila.

Þessu fylgja líka gallar. Forskriftinni þarf að snúa. Horft er á stafina úr óvenjulegu sjónarhorni. Það er erfitt fyrir byrjendur. Varla skaðar þó að hafa þessa aðferð bak við eyrað.

Reglustikuaðferðin

Svona má finna meðalveg pappírsskáa og skriftarhalla.

Hönd örvhents skrifara á að vera rétt fyrir neðan línuna sem verið er að skrifa. Þá fer hún ekki ofan í blekið þegar hún fylgir skriftinni frá vinstri til hægri.

Reglustika (blýantur gerir sama gagn) er lagður á grunnlínuna. Höndin má ekki fara upp fyrir hana, en penninn gerir það. Áður en byrjað er að skrifa er reglustikan er tekin burt.

Þetta þarf að gera nokkrum sinnum. Sjaldan líður á löngu áður en höndin finnur réttan stað hjálparlaus.